

folkparti, som, stött på de nödlidande, för sin befrielse kämpande folkklasserna, söker inåt och utåt förverkliga socialdemokratins krav på ekonomisk och andlig frihet åt alla.

Dessa den internationella socialismens principer vill denna nya rörelse hävda i broderlig samverkan med de kämpande massorna i alla land för att, i samfärd kamp mot den rådande borgfreden, resa en ny segrande International.

*

Vi inbjuda alla de organisationer, som gilla ovan angivna tankar och riktlinjer, att utse ombud för att sammanträda till en kongress för överläggning och beslut rörande bildandet av ett nytt socialdemokratiskt parti. Denna kongress sammanträder i Stockholm **den 12, 13 och 14 inst. maj.**

Organisationer äga att utse ett ombud för varje påbörjat hundratal medlemmar. Varje organisation bekostar sin representation. Resefördelning tillämpas. Enskilda personer som ansluta sig till manifestet, må kunna utan rösträtt deltaga i kongressens förhandlingar. Fullmakt för kongressombud eller annan anmälan om deltagande insändes före den 20 april under adress **Kongresskommittén**, Frams förlag, Torsgatan 10, Stockholm.

För bestridande av kongressens kostnader erlägger varje deltagare en kongressavgift av 5 kr., som insändes samtidigt med anmälan om deltagande.

Till att ombesörja arbetet för denna kongress och att bevaka den socialdemokratiska vänsterns intressen intill dess kongressen sammanträder ha vi utsett **ett arbetsutskott** på 9 personer, nämligen riksdagsmännen R. Eronn, E. Hage, Carl Lindhagen, Fabian Månsson, Fr. Ström, redaktörerna C. N. Carleson och K. Kilbom samt chauffören Å. R. Svensson.

Stockholm den 20 febr. 1917.

Socialdemokratiska riksdagsgruppens minoritet:

M. Bengtsson. Chr. Ericson. J. H. Eriksson. R. Eronn. Ernst Hage.
Z. Höglund. C. O. Johansson. Carl Lindhagen. Karl Lundberg.
Fabian Månsson. K. W. Skareen. Fr. Ström. Th. Widlund.
C. Winberg. Ivar Vennerström.

För partikongressens minoritet, dess delegation:

O. V. Lövgren, Norrbottens län. J. E. Berglund, Västernorrlands län.
Alb. Krieg, Gävleborgs län. E. Zetterberg, Kopparbergs län. H. F. Spak,
Västmanlands län. M. Sandström, Stockholms län. F. W. Fransén, Södermanlands län. O. Eklund, Bohus län. A. Palmér, Hallands län. J. Söderberg, Jönköpings län. G. Palm, Kronobergs län. C. Rosén, Kalmar län.
E. Roskvist, Skåne.

För vid partikongressen icke representerade länsminoriteter, dess delegation:

R. Berglöv, Jämtlands län. Axel Eriksson, Uppsala län. A. Lundin, Örebro län. O. Flyckt, Östergötlands län. A. Hillberg, Västergötland. C. N. Carleson, Stockholms stad. Helge Nälén, Blekinge län.

Stockholm 1917. Tryckeri-A.-B. Fram.

MANIFEST.

I de flesta länder har inom socialdemokratins funnits tvenne strömningar med olika syn på rörelsen i både principiella och taktiska frågor. Under världskrigets tryck har klyftan mellan dessa båda riktningar vidgats och i vissa fall redan lett till en sprängning av den organisatoriska enheten. Även i Sverige ha sedan länge dessa riktningar förefunnits.

Med rörelsens snabba växt och stora representation i riksdagen har den dagen synt rycka allt närmare, då socialdemokratins skulle anmodas taga del i regeringsmakten. Partiets ledning har då uppenbarligen velat bringa sin politiska hållning i allmänhet och i militärfrågan i synnerhet i så nära överensstämmelse med dominerande politiska uppfattningar, som det varit möjligt att få representanter för arbetarna att nödtorftigt godkänna. Ledningen har av samma skäl sökt slå ned kritiken inom partiet på mångahanda sätt och slutligen genom den bekanta munkorgsstadgan nedtysta minoriteten även i riksdagen. Oppositionen har länge sett dessa förberedelser och satt sig till motvärn för att efter förmåga upprätthålla partiets program och dess hävdande av den andliga friheten. Så har ur meningsskiljaktigheterna framgått en kris, som nått sin höjdpunkt vid den nyss avslutade partikongressen.

Redan tidigt stod det klart, att denna kongress skulle komma att gå hänsynslöst fram mot oppositionen. En valkampanj sattes i gång, under vilken partiledningen utan skrupler (märk bl. a. t. f. partisekreterarens valcirkulär) utnyttjade alla partiets maktmedel — tidningspress, organisationer, kassor m. m. — för att åt sig skaffa en pålitlig kongressmajoritet. Med stöd tillika av en oklar och orättfärdig valordning, delvis fritt uttolkad av ledningen själv, lyckades den tillförsäkra sig en vida större majoritet än antalet av dess valmän berättigade till. Vid en proportionell fördelning av mandaten — en utväg som partiledningen alltid motsatt sig — skulle partivänstern, som bekommit 42 % av rösterna, erhållit närmare 80 i stället för 40 kongressmandat. Men icke ens detta manade partimajoriteten till besinning. Partiledningens tidningar hälsade kongressen med äggelser att "oskadliggöra oppositionen". Tankar på samförstånd, på utjämning av konflikten genom ömsesidiga eftergifter avvisades på förhand.

Kongressen är nu till ända. Den har talat bryskt, handlat utan hänsyn, fattat beslut som omöjliggjort samverkan inom det gamla partiets ram mellan socialdemokratisk höger och vänster.

I sin strävan att oskadliggöra all opposition riktade partiledningen ett huvudangrepp mot den del av oppositionen, som representeras av Ungdomsförbundet. Med sitt utkastningsultimatum ville partistyrelsen mellan partiet och Ungdomsförbundet skapa en sådan "enighet", som utbytte den inre övertygelsens fria sambörighet mot tvångets och auktoritetslydnadens yttre, mekaniska sammanhållning. **Däriigenom nedtrampas den andliga frihetens princip, som måste vara en folkbefriande rörelsens ankarfäste.** Pressad av inpiskningen sköt kongressen åt sidan alla försök att slå en bro över klyftan. In i det sista sökte oppositionen hålla vägarna öppna för en utjämning. Men partihögern ville icke. Förslaget om de skandina-

viska broderpartiernas medling, väckt av mellanmän, avvisades. Likaså tanken att genom allmän omröstning inom partiet slita tvisten. Icke på en enda punkt kunde visas, att Ungdomsförb. brutit mot partiets program, den enda grund för tvångsskiljande från partiet som stadgarna känna.

Under kongressens förtgång blev det fullt uppenbart och fastslaget att ledningen siktade mot hela oppositionen. I riksdagsgruppens dechargefråga nöjde sig kongressmajoriteten icke med att godkänna gruppmajoritetens åtgöranden i alla avseenden. Den stämplade dessutom gruppminoritetens försök att även i riksdagen slå vakt kring vissa programmets huvudkrav som illojalitet och detta i ordalag som komma att utgöra en talande illustration till partiförtryckets historia. Den godkände dessutom den munkorg som riksdagsgruppen efter ledningens önskan lagt på minoriteten för att tysta densamma. Dylika beslut stå i uppenbar strid med verkligt demokratiska grundsatser. Ingen folkrepresentant kan, enligt vår mening, i längden fördraga ett dylikt våldförande av rätten att föra talan för socialdemokratins egna principer och programpunkter.

I sin strävan att till folkets fromma även skjuta princip- och idékrav i förgrunden har riksdagsgruppens minoritet alltid hållit sig inom det socialdemokratiska programmets ram och grundsatser. Sådana princip- och idékrav, vilkas framförande i riksdagen klandrats, är t. ex. avrustningsyrkandet och därmed sammanhängande freds- och rättskrav, rusdrycksförbud, frihandel, jordfrågans enhetliga behandling, den ärfliga kungamaktens avskaffande, första kammarens upphävande o. s. v.; allesammans upptagna socialdemokratins politiska program.

Vad munkorgsstadgan vidare beträffar så strider densamma även mot andan i Sverges grundlag. Efter revolutionen 1809 lades vikt på, att folkets ombud skulle i riksdagen ha fria händer mot kungamakt och byråkrati. Mot dessa makter har folket sedan urminnes tid alltid sökt stå självständigt och vaksamt. **Det förvånande har nu inträffat, att ett på den allmänna rösträttens grund vilande folkparti sökt på indirekt väg beskära grundlagens föreskrifter till yttranderättens skydd.** Icke minst vådligt kan detta komma att verka därigenom att ledningen fått fria händer att binda oppositionen den dag denna ledning komme att inträda i en regering och sålunda bliva ännu mäktigare att pressa ner den socialdemokratiska folkrepresentationen till ett lydigt redskap under regeringens vilja. Såsom frie män och icke trälar, såsom folkets ombud och tjänare icke dess herrar, måste vi resa oss mot ett sådant tyranni.

Lika anmärkningsvärd är kongressens hållning i **militärfrågan.** Världskriget har blodigt illustrerat militarismens väsen. Dess erfarenheter ha manat världens fattiga folkklasser att, med avvisande av nationalistiska locktoner, resa en målmedveten avrustningskampanj. I en sådan tid, när de djupa leden gripas av en längtan efter en ny tingens ordning, när våra broderpartier exempelvis i Norge, Schweiz och Förenta staterna definitivt slå in på avrustningens väg, då reformerar den svenska socialdemokratins kongress sitt militärprogram i militaristisk riktning. Den Vennerströmska resolutionen, som fastslog att "avväpningen är det principiellt väsentliga som med all kraft bör eftersträvas", upphävdes av kongressen. Därigenom fingo också partiets avrustningsvänner sin rörelsefrihet inskränkt. Men kongressen gick ännu längre. Den godkände också den av programkommissionens majoritet anförda motiveringen för programpunktens bibehåll-

lande i nuvarande skick. Denna motivering avvisade uttryckligen en principiell "försvarsnihilistisk" ståndpunkt.

Med denna tolkning av programpunkten har kongressen underkänt den sedan 1908 gällande uppfattningen, att även antimilitarister kunde rymmas och fritt verka inom partiet. Medan Internationalen själv vid sina kongresser t. o. m. direkt ålagt de socialdemokratiska riksdagsmännen att rösta avslag på anslag till militära rustningar, medan från den bloddränkta jorden stiger ett förtvivlans skri mot det militära förtrycket; i ett ögonblick då från folken och deras ledare borde utgå ett rop till samling och kamp som aldrig förr mot militarismens och krigets vanvett, — **i detta ögonblick förklarar sig Sverges socialdemokrati solidarisk med ett militärväsen.**

Nej, vi kunna icke följa med på dessa vägar. **Solidaritet med sådana beslut betyder illojalitet mot vår övertygelse och meningen i hela den internationella socialismens kamp.**

I konsekvens med denna sin politik avslög också kongressen, på ledningens förslag, kravet att ingen socialdemokratisk riksdagsman må kunna förmenas att i riksdagen föra talan för partiets programpunkter och kongressresolutioner. Den socialdemokratiska riksdagsvänstern har sökt att förena idé- och dagspolitik, att framföra såväl viktiga principkrav och framtidsmål som folkets dagliga omsorger och bekymmer. Nu skall detta dock förmenas den. Ända till slutet har kongressens majoritet fortsatt sin våldsamma "storstädnings" på liknande sätt i en mångfald frågor.

För partiets vänster synes under sådana förhållanden icke återstå annat än att i en ny organisation samla alla de krafter inom vårt folk, som utan tvekan och köpslagan vilja föra kampen mot kapitalismen, dess institutioner och alla därmed sammanhängande missförhållanden. Vår övertygelse bjuder oss därför att i dessa maktorgiernas och principlöshetens tider bevara det mesta möjliga av den samhällsaskådning och de riktlinjer, som för en mansålder sedan bildade grundval och utgångspunkt för den svenska socialdemokratins genombrott.

Vid sidan av förpliktelseerna mot detta ursprung framträda dessutom även förpliktelseerna mot de krav den nya tiden själv reser.

Maktfilosofin, som helt genomtränger de härskande klassernas tänkesätt och institutioner, hotar nu även att bemäktiga sig de demokratiska rörelserna. Starka symptom på envælde, fävalde och byråkrati framträda även inom dessa rörelser, förstörande och vanryktande demokratins hela väsen. **Det måste därför bli en ofrånkomlig uppgift att inom ett nytt parti förverkliga demokratins grundsatser.**

Detta är den ena nydaningen. Den andra ligger däri, att vid sidan av de dagliga politiska omsorgerna även vägledande princip- och realfrågor obeskrutna framföras. De härskande klasserna och deras företrädare i parlamentet ha i sin politik funnit det stridande mot sina intressen eller under sin värdighet att syssla med dylika angelägenheter. **I den tid som kommer måste folkets stora livskrav föras fram och deras frigörelseideal förkunnas icke blott utanför utan även inom parlamenten.**

Vi måste sålunda vägra att följa de av kongressens majoritet påbudna, ut i svaghet och dunkel ledande marschlinjerna, och rikta i stället en maning till alla dem, som känna och tänka med oss i övan angivna riktlinjer för arbetarnas fortsatta klasskamp, att bana väg för ett socialistiskt